

24.3.1988

Till arbetspensionsanstalterna

LÄMNANDE AV UPPGIFTER FRÅN ARBETSPENSIONSSYSTEMET

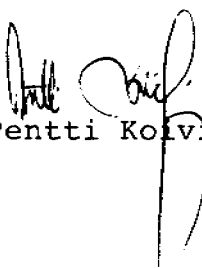
Pensionsskyddscentralen har i cirkulär 21/81 samt i ett kompletterande cirkulär 6/84 utfärdat anvisningar om lämnande av uppgifter från arbetspensionssystemet.

Vid början av år 1988 trädde personregisterlagen i kraft. Den inverkar närmast på rätten för en person att få ut uppgifter om sig själv. Därtill har efter de nämnda cirkulären i en del lagar införts ändringar, som i viss mån utvidgat arbetspensionssystemets skyldigheter att lämna uppgifter.

Medföljande anvisningar ersätter cirkulären 21/81 och 6/84.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Heikki Poukka

Pentti Kolivisto

24.3.1988

LÄMNADE AV UPPGIFTER FRÅN ARBETSPENSIONSSYSTEMET	Sida
1 INLEDNING	1
2 FÖRFARANDE VID UPPGIFTSLÄMNADET	2
2.1 Allmänt	2
2.2 Uppgifter till vederbörande själv med stöd av arbetspensionslagarna	3
2.2.1 Uppgifter till försäkrade och pensions- tagare själva om deras hälsotillstånd	4
2.3 Uppgifter till vederbörande själv med stöd av personregisterlagen	4
2.3.1 Personregister	4
2.3.2 Rätten till insyn	5
2.3.3 Kontrollbegäran	5
2.3.4 Lämnande av uppgifter	6
2.3.5 De uppgifter som skall lämnas ut	6
2.3.6 Begränsningar av rätten till insyn	7
3 STADGANDEN OM TYSTNADSPLIKT OCH UPPGIFTSLÄMNADE I ARBETSPENSIONSLAGARNA OCH NÄRSTAENDE LAGAR	7
3.1 Stadgandena om tystnadsplikt	7
3.2 Stadganden om lämnande av uppgifter	8
3.2.1 Handlingars offentlighet	8
3.2.2 Lämnande av uppgifter till arbetstagare och företagare om fribrev eller annan pensionsrätt gällande dem själva	9
3.2.3 Rätten till insyn enligt personregisterlagen	9
3.2.4 Lämnande av nödvändiga uppgifter till för- månsbevakare för skötseln av ett pensionsärende	9
3.2.5 Lämnande av uppgifter till arbetsgivare och företagare om pensionsanordning	10
3.2.6 Lämnande av uppgifter till Pensionsskydds- centralen och annan pensionsanstalt	10
3.2.7 Andra pensionsanstalter som utbetalar lagstadgade arbets- och tjänstepensioner	11
3.2.8 Skyldighet för Lantbruksföretagarnas pensions- anstalt att lämna uppgifter för beräkning av ersättning för trafikskada	11
3.3 Av Pensionsskyddscentralen bemyndigade serviceställen	11
3.4 Pensionsanstalternas serviceställen och ombud	12
4 MYNDIGHETERS OCH INRÄTTNINGARS RÄTT TILL UPPGIFTER ENLIGT STADGANDEN I ANDRA LAGAR	12
4.1 LPA som avträdelsepensionsanstalt	12
4.2 Folkpensionsanstalten och dess lokalbyråer	12
4.3 Arbetslöshetskassorna och de myndigheter som omhänderkar arbetslöshetsskyddet	13

24.3.1988

4.4	Olycksfallsförsäkringsanstalterna och statskontoret vid fall som avses i lagen om olycksfallsförsäkring	14
4.5	Socialvårdsmyndigheterna	14
4.6	Förmyndare och tjänsteförmyndare	15
4.7	Förmyndarnämnderna	15
4.8	Gode män	15
4.9	Hälsovårdsmyndigheterna	16
4.10	Anordnare av skyddat arbete	16
4.11	Skattestyrelsen, länsskatteverken och omsättnings- skattebyrån	17
4.12	Skattebyråer och skatteverk	17
4.13	Avgångsbidragfonden	18
4.14	Polismyndigheterna	18
5	OM LÄMNANDE AV UPPGIFTER TILL DEM SOM INTE HAR LAGFÄST RÄTT ATT FÅ UPPGIFTER	18
5.1	Advokater	18
5.2	Makar och andra nära anhöriga	18
5.3	Livförsäkringsbolagen	19
5.4	Kommunala rättshjälpsbyråer och rättsbiträden	19
5.5	Pressen och övriga massmedier	19
5.6	Trafikförsäkringsanstalterna och statskontoret i trafikförsäkringsärenden samt olycksfallsverket vid ärenden gällande lagen om skada ådragen i militärtjänst	19
5.7	Semesternämnderna	19
5.8	Bankerna	19
5.9	Socialvårdare på sjukhus	20
5.10	Socialstyrelsen	20
5.11	Forskare	20
5.12	Arbetsgivarna	20
5.13	Utsökningsmyndigheterna	20
5.14	Försäkringsbranschens rehabiliteringscentral	20

24.3.1988

LÄMNANDE AV UPPGIFTER FRÅN ARBETSPENSIONSSYSTEMET

1
INLEDNING

Pensionsskyddscentralen och arbetspensionsanstalterna har i sin besittning uppgifter som behövs för skötseln av arbetspensionssystemet. Uppgifterna gäller i de flesta fall enskilda personers och samfunds ekonomiska ställning samt enskilda personers hälsotillstånd.

Huvudregeln skall vara den, att alla uppgifter om enskild person, arbetsgivare och pensionsanstalt är sekretessbelagda och att dessa uppgifter i allmänhet inte lämnas till utomstående utanför arbetspensionssystemet. Arbetspensionssystemet har dock i vissa lagar ålagts skyldighet att lämna ut uppgifter.

Alltifrån det arbetspensionssystemet infördes har arbetstagare och företagare haft rätt att på begäran få uppgifter om sig själva ur exempelvis registren och ur pensionshandlingar. För att öka kunskapen om arbetspensionerna har utan de försäkrades begäran till dem sänts individuella beskrivningar, pensionsutdrag, med uppgifter om det registerförda pensionsskyddet för envar. Samtidigt har de försäkrade beretts möjlighet att kontrollera att uppgifterna är riktiga.

Vid början av år 1988 trädde personregisterlagen i kraft. I dess 11 § stadgas om den registrerades rätt till insyn. Envar har rätt att på begäran få veta vilka uppgifter som införts om honom i ett sådant personregister som lagen avser.

Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna har redan sedan gammalt med stöd av arbetspensionslagarna följt en praxis enligt vilken de registrerade kunnat kontrollera uppgifterna om sig själva. Det uppgiftslämnande som ansluter sig till denna kontrolleringsrätt kräver dock att vissa formföreskrifter uppfylls. Av denna orsak måste inom arbetspensionssystemet uppgiftslämnandet enligt arbetspensionslagarna särskiljas från det uppgiftslämnande om vilket stadgas i personregisterlagen för utövande av insynsrätten (se punkterna 2.2 och 2.3).

Arbetspensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen skall till varandra liksom även till de övriga pensionsanstalter som utbetalar lagstadgade förvärvspensioner ge ut de uppgifter som är nödvändiga för att systemet skall fungera. Till Folkpensionsanstalten utges sådana pensionsuppgifter som behövs för samarbetet mellan arbets- och folkpensionssystemen.

24.3.1988

En del av de uppgifter arbetspensionssystemet innehar, har erhållits från inrättningar eller myndigheter utanför systemet med stöd av lag eller avtal. Dessa uppgifter har lämnats endast för att användas inom systemet. De får i regel inte ges ut till utomstående utanför systemet, inte ens då skyldighet att lämna uppgifter ålagts genom lag. I sådana fall skall uppgiftssökanden uppmanas att kontakta den ursprungliga uppgiftskällan om det inte är fråga om sådant i personregisterlagen avsett lämnande av uppgifter som gäller uppgiftssökanden själv. En överenskommelse om att iaktta samma princip har gjorts med Folkpensionsanstalten om arbetspensionsuppgifter så, att en begäran till Folkpensionsanstalten om sådana uppgifter sänds vidare till arbetspensionssystemet.

Beträffande datatrafiken såväl inom arbetspensionssystemet som mellan de olika pensionssystemen ingår anvisningar om uppgiftslämnandet i de cirkulär PSC utfärdade om datatrafiken. Utöver denna överenskomma, standardiserade datatrafik kräver en smidig skötsel av pensionsärendena en förmedling av uppgifter per telefon eller på annat sätt inom och mellan pensionssystemen.

2 FÖRFARANDE VID UPPGIFTSLÄMNANDET

2.1 Allmänt

Rätten och skyldigheten att lämna uppgifter är begränsad inom pensionssystemet. Enligt sekretesstadgandena är det förbjudet att utan lov lämna uppgifter till andra än den person uppgifterna gäller. Uppgiftslämnandet är tillåtet då vederbörande givit fullmakt därtill eller då stadgande därom ingår i lag.

Vid varje förfrågan måste det därför noggrant övervägas om de efterfrågade uppgifterna får lämnas ut eller inte. För den skull skall det av förfrågan framgå bland annat

- vem efterfrågaren är
- vilka de efterfrågade uppgifterna är
- till vad de efterfrågade uppgifterna behövs
- varför uppgifterna efterfrågas just hos arbetspensionssystemet
- vid behov efterfrågarens fullmakt eller hänvisning till det lagrum som uppgiftsbegäran grundar sig på.

En skriftlig förfrågan skall vara försedd med stämpel eller underskrift. Uppgifter kan även lämnas per

24.3.1988

telefon, men då är det nödvändigt att i tillräcklig grad försäkra sig om efterfrågarens identitet och rätt till att få uppgifterna. Vid telefonförfrågan skall helst den som tillfrågas be att få ringa upp efterfrågaren innan uppgifterna lämnas ut. I oklara fall ankommer det på efterfrågaren att bevisa sin rätt att erhålla de efterfrågade uppgifterna.

Pensionsanstalterna har i allmänhet individualiserat de personer eller persongrupper som har rätt att i de olika fallen lämna ut uppgifter om försäkrade, pensionstagare och försäkringstagare.

I 8 § lagen om allmänna handlingars offentlighet stadgas, att om tjänsteman vägrar att lämna i paragrafen nämnda uppgifter, kan sökanden föra ärendet vidare till avgörande vid myndigheten. Över myndighetens avgörande har sökanden rätt att anföra besvär i den ordning som i allmänhet gäller för sökande av ändring i myndighets beslut. Fastän Pensionsskyddscentralen och arbetspensionsanstalterna inte är myndigheter torde på dem samma principer kunna tillämpas. Sålunda avgör den anstalt hos vilken uppgifterna efterfrågas, om uppgifterna skall lämnas ut eller inte.

2.2

Uppgifter till vederbörande själv med stöd av arbetspensionslagarna

Att lämna uppgifter till vederbörande själv innebär att bestämmelserna i arbetspensionsförordningarna uppfylls men även att syftemålen med rådgivning och kundbetjäning uppnås. Praxis vid uppgiftslämnandet har anpassat sig efter de enskilda betjäningsfallen i enlighet med det i punkt 2.1 anförda.

Uppgiftsbegäran kan vara skriftlig eller framställas muntligen vid kundtjänsten. Uppgifterna utges i skriftlig form eller så bereds vederbörande möjlighet att ta del av dem. Med iakttagande av speciell försiktighet kan uppgifterna även lämnas per telefon. Uppgifter som lämnats på grund av en tidigare skriftlig begäran kan i regel kompletteras via telefon. Undantagsvis kan med beaktande av betjäningssituationen även en i telefon framställd uppgiftsbegäran godkännas.

24.3.1988

2.2.1

Uppgifter till försäkrade och pensionstagare själva om deras hälsotillstånd

Var och en har rätt till de uppgifter om sitt eget hälsotillstånd som framgår av de läkarutlåtanden pensionsanstalten har i sin besittning. På grund av sakens natur måste dock vid lämnande av uppgifter i läkarutlåtanden försiktighet iakttas. När det är fråga om en psykisk eller annan sådan sjukdom, att uppgiftslämnandet kan vara till skada för vederbörandes hälsa måste lämnande av uppgifterna förvägras. Att förklara diagnosen eller innebörden i den exakta koden för den skall överlåtas på den vårdande läkaren eller på pensionsanstaltens läkare.

Eventuella uppgifter i ett läkarutlåtande om en annan person, t.ex. en nära anförvant, uppgifter som i förtroende givits den läkare som skrivit utlåtandet, får inte lämnas ut.

2.3

Uppgifter till vederbörande själv med stöd av personregisterlagen

2.3.1

Personregister

Vad som avses med personuppgifter och personregister definieras i 2 § personregisterlagen.

Med personuppgifter avses en sådan beskrivning av en individ eller individuella egenskaper eller levnadsförhållanden som kan hänföras till en bestämd fysisk person eller till hans familj eller någon som lever i gemensamt hushåll med honom.

Med personregister avses en datamängd som innehåller personuppgifter och som behandlas med automatisk databehandling samt sådana förteckningar och kartotek, eller en på motsvarande sätt ordnad datamängd, som innehåller personuppgifter och ur vilka information om en bestämd person med lätthet och utan oskäligen kostnader kan erhållas.

De för skötseln av arbetspensionssystemet nödvändiga uppgifterna om försäkrade och pensionstagare har införts i ett eller flera personregister. Uppgifterna kan till en del vara lagrade maskinellt till en del inskrivna för manuell hantering. De manuellt hanterbara uppgifterna utgör bakgrundsmaterial för datorregistret och bildar tillsammans med ADB-registret en logisk enhet, ett personregister. Bakgrundsmaterialet kan omfatta bl.a. skriftliga handlingar i arkiv, mikrofilmer och kartotek.

24.3.1988

Till bakgrundsmaterialet kan ha fogats och även i ADB-registret kan ha lagrats pensionsanstaltens interna brevväxling, handläggningspromemorior eller annat stödmaterial som tillkommit vid handläggning av ett pensionsärende men som inte innehåller personuppgifter. Fastän detta material i datalagret har sammanförts med uppgifterna om en bestämd individ kan det inte betraktas som en del av personregistret.

2.3.2

Rätten till insyn

I 11 § personregisterlagen stadgas om den registrerades rätt till insyn. Enligt denna har var och en rätt att få veta vilka uppgifter om honom som har införts i ett personregister eller att registret inte innehåller uppgifter om honom.

Den registeransvarige skall samtidigt ge den registrerade information om vilka normala källor som används för registret samt till vilket ändamål registeruppgifterna används och normalt lämnas ut.

Över personregister som förs med automatisk databehandling skall en registerbeskrivning uppgöras samt hållas allmänt tillgänglig hos den registeransvarige. Av registerbeskrivningen skall framgå ändamålet med samt datainnehållet i registret (10 § personregisterlagen).

2.3.3

Kontrollbegäran

Kontrollbegäran skall framställas personligen hos pensionsanstalten eller Pensionsskyddscentralen vid deras kundtjänst eller i ett egenhändigt undertecknat brev. Rätten till insyn är personlig. Den registrerade kan exempelvis inte befullmäktiga en annan att utnyttja denna sin egen rätt till insyn. Till en myndare skall likväl uppgifter lämnas om myndlingen.

Av begäran skall det framgå att den gjorts med stöd av personregisterlagen. Om det i begäran inte klart hänvisas till personregisterlagen eller till insynsrätten, betraktas begäran som en vanlig förfrågan om pensionsskyddet (se punkterna 2.2 och 3.2.2), som besvaras med iakttagande av stadgad praxis i enlighet med arbetspensionslagarna.

För att de registrerade skall kunna utöva sin rätt till insyn på avsett sätt, ges information om detta i registerbeskrivningarna.

24.3.1988

2.3.4

Lämnande av uppgifter

Den som framställt en kontrollbegäran skall utan onödigt dröjsmål beredas tillfälle att ta del av uppgifterna om sig själv eller så skall uppgifterna ges i skriftlig form om framställaren så önskar. Uppgifterna skall utlämnas utan onödigt dröjsmål. Ersättning för uppgiftslämnandet får uppbäras om det förflutit kortare tid än ett år sedan den registrerade senast fick kontrollera uppgifterna.

Om rätten till insyn förvägras skall på begäran skriftligt intyg därom ges. I intyget skall nämnas skälen till att insynsrätten har förvägrats. Med sådan vägran jämföras den omständigheten, att den registeransvarige inte inom tre månader efter framställd begäran gett den registrerade ett skriftligt svar (14 § personregisterlagen).

Över kontrollbegäran-ärendena är det skäl att hålla en förteckning, av vilken framgår när begäran har framställts och när den har besvarats och som ger en beskrivning av materialet i svaret.

2.3.5

De uppgifter som skall lämnas ut

Rätten till insyn omfattar på en och samma gång såväl ADB-registren som de manuella registren. Detta innebär att den registeransvarige alltid skall bereda sig på att för uppgiftssökanden förete alla i personregistren införda uppgifter om honom. När kontrollbegäran framställs personligen vid kundbetjäningen kan registerbeskrivningen användas för en redogörelse för ADB-registren och samtidigt redogörs för deras bakgrundsmaterial (den manuella delen i personregistret). Samtidigt med att uppgiftssökanden får bekanta sig med registren kan med honom avtalas om vilka uppgifter han önskar få till påseende. På samma gång kan det avtalas om hur dessa uppgifter skall lämnas.

När en skriftligt framställd kontrollbegäran besvaras, är det bara i sällsynta fall en direkt kopiering av ADB-registret och dess bakgrundsmaterial som behöver tillgripas. För att underlätta den skriftliga hanteringen av ärendet kan uppgöras en kort utredning över de uppgifter den registeransvarige i allmänhet har om pensionstagare och försäkrade. Om det finns uppgifter som utelämnats ur registret skall detta nämnas samt förklaras, varför en registrering av dem inte har ansetts nödvändig för insynskontrollen.

24.3.1988

Kompletterande uppgifter kan inbegäras och utlämnas per telefon.

2.3.6

Begränsningar av rätten till insyn

Det lagrum som inom arbetspensionssystemet närmast kommer i fråga beträffande begränsningarna av rätten till insyn är 12 § 1 mom. 2 punkten i personregisterlagen enligt vilken rätt till insyn inte finns, om informationen kan medföra allvarlig fara för den registrerades hälsa eller vård eller om det kan strida mot något annat synnerligen viktigt enskilt intresse att information lämnas. Detta svarar mot den praxis arbetspensionssystemet tillämpat och tillämpar i fråga om lämnande av uppgifter gällande hälsotillståndet (se punkt 2.2.1).

Över vägran att medge rätt till insyn skall även i dessa fall på begäran ges ett skriftligt intyg.

På ansökan av en registrerad kan dataombudsmannen föreskriva att den registeransvarige skall sköta om att den registrerades rätt till insyn tillgodoses och att fel i registret rättas (35 § 1 mom. personregisterlagen).

3

STADGANDEN OM TYSTNADSPLIKT OCH UPPGIFTSLÄMNANDE I ARBETSPENSIONSLAGARNA OCH NÄRSTÄENDE LAGAR

3.1

Stadgandena om tystnadsplikt

18 § APL I 18 § 2 mom. APL stadgas om straff för den, som olovligen yppar, vad han vid fullgörandet av i APL stadgade uppgifter fått veta om någon persons ekonomiska ställning eller hälsotillstånd. För brytande av tystnadsplikten skall bötesstraff ådömas om strängare straff inte är stadgat i annan lag. Även i KAPL, KoPL, LFÖPL och FÖPL utsägs att nämnda stadgande skall iakttas. Ett motsvarande stadgande ingår också i 32 § lagen om pensionsstiftelse och i 98 § lagen om understöds-kassor.

För-
säkr.-
bolags-
lagen

För försäkringsbolagen gäller ytterligare det som stadgas i 18 kap. 6 § lagen om försäkringsbolag. Där stadgas straff för den som olovligen yppar vad han vid fullgörandet av i denna lag stadgade uppdrag erfarit om försäkringsbolagets eller någon annans ekonomiska ställning eller affärs- eller yrkeshemlighet eller någon persons hälsotillstånd.

24.3.1988

- KTAPL Enligt 12 § 1 mom. KTAPL får inte förtroendevald och inte heller tjänsteinnehavare eller arbetstagare vid Kommunala pensionsanstalten utan lov yppa vad han vid fullgörandet av sina i lagen stadgade åligganden fått veta om annans ekonomiska ställning eller hälsotillstånd. I 2 mom. samma paragraf stadgas, att den som bryter mot tystnadsplikten skall dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om strängare straff för gärningen inte är stadgat i annan lag.
- StPL I StPL finns inget uttryckligt stadgande om tystnadsplikten. Såsom ämbetsverk tillämpar statskontoret lagen om allmänna handlingars offentlighet. Uppgifter gällande en persons hälsotillstånd är speciellt skyddade för insyn.
- SjPL I 62 § SjPL ingår om tystnadsplikten ett motsvarande stadgande som i APL och försäkringsbolagslagen.
- Person- I 41 § personregisterlagen stadgas om tystnadsplikten. Den som vid inhämtande, registrering, användning regis- eller lämnande av personuppgifter fått veta något som ter- gäller en annans personliga förhållanden eller ekono- lagen miska ställning får inte i strid mot personregisterla- 41 § gen för utomstående röja de uppgifter han på detta sätt har erhållit.

För brott mot tystnadsplikten gällande personregister skall utdömas straff i form av böter eller fängelse i högst sex månader (46 § personregisterlagen).

3.2

Stadganden om lämnande av uppgifter

3.2.1

Handlingars offentlighet

I lagen och i förordningen om allmänna handlingars offentlighet ingår de allmänna stadgandena om hemlighållande och utgivande av handlingar som myndigheterna har i sin besittning. Huvudprincipen är att handlingarna är offentliga, men samtidigt har införts nödvändiga begränsningar i offentlighetsprincipen i de fall då det är fråga om lämnande av uppgifter ur personregister. Därutöver har det stadgats om hemlighållande av vissa handlingar. Centrala i lagen om allmänna handlingars offentlighet är även stadgandena om en persons rätt att få ut uppgifter ur handlingar som rör honom själv.

Med allmänna handlingar avses i denna lag av myndighet upprättade och utfärdade ävensom till myndighet

24.3.1988

insända eller ingivna handlingar som innehas av myndigheten. Handlingar är likaså sådana dokument som tillkommit genom stansning eller magnetisering eller på annat sätt och som är avsedda att läsas, avlyssnas eller på annat sätt uppfattas.

I lagen har också stadgats vad som avses med myndighet. Pensionsskyddscentralen och den privata sektorns pensionsanstalter är inte sådana i lagen avsedda myndigheter och lagen om handlingars offentlighet gäller inte dem. I tolkningsbara fall kan ledning dock fås ur denna lag.

3.2.2

Lämnande av uppgifter till arbetstagare och företagare om fribrev eller annan pensionsrätt gällande dem själva

4 § APF Enligt 4 § APF är pensionsanstalt och Pensionsskyddscentralen skyldiga att på begäran ge i sin besittning befintliga uppgifter till arbetstagare om dennes fribrev eller pensionsrätt i övrigt. Stadganden med likadant innehåll ingår också i 4 § LFÖPF och 4 § FÖPF.

4 § KAPF Enligt 4 § KAPF skall Pensionsskyddscentralen på
4 § KOPF försäkrads begäran ge honom ett skriftligt besked om det i enlighet med 9 § APL justerade lönebelopp för vilket försäkringspremier har inbetalats till Arbetspensionskassan på basen av den försäkrades arbetsförhållanden. I KOPF föreskriver 4 § att 4 § KAPF skall iakttas i tillämpliga delar.

3.2.3

Rätten till insyn enligt personregisterlagen

11 § Var och en har utan hinder av sekreterstadgandena personrätt att, sedan han uppgett de fakta som behövs för registerlagen att söka en uppgift, få veta vilka uppgifter om honom som har införts i ett personregister eller att registret inte innehåller uppgifter om honom. Den registeransvarige skall samtidigt ge den registrerade information om vilka normala källor som används för registret samt till vilket ändamål registeruppgifterna används och normalt lämnas ut (se punkt 2.3).

3.2.4

Lämnande av nödvändiga uppgifter till förmånsbevakare för skötseln av ett pensionsärende

19 b § Om pensionssökanden är minderårig eller på grund av sjukdom eller annan orsak är oförmögen att själv ansöka om pension och pensionssökanden saknar förmynd-

24.3.1988

dare eller god man, kan pensionsanstalten enligt 19 b § APL godkänna såsom förmånsbevakare anhörig eller annan person som huvudsakligen dragit försorg om sökanden. Att godkänna en person att såsom förmånsbevakare föra sökandens talan innebär, att bevakaren har rätt att få de uppgifter som behövs för skötseln av ett pensionsärende. Detta stadgande skall tillämpas även inom KAPL, KoPL, FÖPL och LFÖPL.

3.2.5

Lämnande av uppgifter till arbetsgivare och företagare om pensionsanordning

- 4 § APF Enligt 4 § APF är pensionsanstalt skyldig att på begäran ge en arbetsgivare de uppgifter om en pensionsanordning som arbetsgivaren behöver för företagets skötsel och bokföring. I praktiken innebär detta, att pensionsanstalten på arbetsgivarens begäran kan lämna uppgifter om i vilket skede handläggningen av ett pensionsärende befinner sig samt de uppgifter som är nödvändiga för att kunna granska riktigheten i de pensionsförsäkringspremier som uppbärs hos arbetsgivaren.

Stadgandet förpliktar till att lämna uppgifter endast om arbetsgivarens egen pensionsanordning. På motsvarande sätt är en pensionsanstalt enligt 4 § LFÖPF och 4 § FÖPF att till företagare, sammanslutning eller samfund med FÖPL- eller LFÖPL-verksamhet lämna de uppgifter som inverkar på försäkringspremieansvaret.

I de fall som avses i 19 c § APL kan till arbetsgivaren utges uppgift om pension som beviljats en arbetsgivare.

Om arbetsgivaren har en formfri tilläggspensionsanordning kan pensionsanstalten till den som har hand om pensionsanordningen lämna de uppgifter som behövs för beviljande och uträkning av förmånerna.

3.2.6

Lämnande av uppgifter till Pensionsskyddscentralen och annan pensionsanstalt

- 17 § APL Sådana försäkrings- eller pensionsanstalter och pensionsstiftelser som har hand om lagstadgade försäkringar är enligt 17 § 2 mom. APL skyldiga att till annan APL-pensionsanstalt, Pensionsskyddscentralen och besvärmyndigheter samt till försäkringsanstalt som har hand om lagstadgade försäkringar, på dessas begäran avgiftsfritt ge ut uppgifter som inverkar på avgörandet av ett anhängigt ärende. I KAPL, KoPL,

24.3.1988

LFÖPL och FÖPL stadgas att detta stadgande skall tillämpas även inom dessa lagar.

3.2.7

Andra pensionsanstalter som utbetalar lagstadgade arbets- och tjänstepensioner

26§ StPL Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna är
23§ StFamPL skyldiga att på begäran avgiftsfritt lämna de
12§ KTAPL uppgifter som inverkar på avgörandet av ett anhän-
10§ KyPL gigt ärende till statskontoret, Kommunala pensions-
64§ SjPL anstalten, kyrkostyrelsen och Sjömanspensionskassan.
Stadganden om dessa skyldigheter ingår i 26 § StPL,
23 § lagen om statens familjepensioner, 12 § KTAPL,
10 § KyPL och 64 § SjPL.

Mellan dessa anstalter och arbetspensionssystemet har därtill ingåtts avtal om samarbete beträffande förmedlingen av pensionsansökningar och registreringen av pensionsavgöranden. Med i samarbetet är även Finlands Bank och Folkpensionsanstalten vid fråga om pensioner enligt deras pensionsreglementen. Uppgifterna till dessa anstalter förmedlas huvudsakligen enligt det avtalade samarbetssystemet.

3.2.8

Skyldighet för Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt att lämna uppgifter för beräkning av ersättning för trafikskada

19 § LFÖPL Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt är skyldig att såväl till trafikförsäkringsbolag som till trafikförsäkringsföreningen och olycksfallsverket lämna de uppgifter som behövs för fastställande av årsarbetsförtjänsten då ersättning för trafikskada beräknas. (Se punkt 4.4 beträffande överföring av arbetsuppgifter från olycksfallsverket till statskontoret.)

3.3

Av Pensionsskyddscentralen bemyndigade serviceställen

11 § APF Pensionsskyddscentralen kan i stöd av 11 § 4 mom. APF bemyndiga ombud att ta emot pensionsansökningar. Pensionsskyddscentralen har givit sådant bemyndigande till bankerna, till postanstalterna med undantag för poststationerna och till Folkpensionsanstaltens lokalbyråer. Dessas ställning som ombud har reglerats i avtal mellan de ifrågakvarande anstalterna och Pensionsskyddscentralen.

Serviceställena har rätt att förutom de uppgifter som behövs för att anhängiggöra en pensionsansökan även få uppgifter om ansökans vidarehandläggning för att kunna informera pensionssökanden.

24.3.1988

3.4

Pensionsanstalternas serviceställen och ombud

Som pensionsanstalternas lokala serviceställen utöver pensionsanstalternas egna fungerar även deras delägar- och samarbetsbolags kontor.

Ombud för pensionsanstalterna är de personer som är anställda vid eller som fungerar som ombud för delägar- och samarbetsbolagen eller för motsvarande partsinstanser och som finns införda i pensionsanstalternas ombudsregister. Pensionsanstalterna kan befullmäktiga sina ombud att fullgöra uppgifter som att försätta och att bibehålla pensionsförsäkringar i kraft, att ta emot pensionsansökningar och betala pensioner samt att i övrigt betjäna försäkrade och pensionsförsäkringstagare.

De av pensionsanstalterna bemyndigade ombuden har en annan ställning än de i punkt 3.3 avsedda ombud som tar emot pensionsansökningar. Pensionsanstalternas ombud har samma ställning som den ställning pensionsanstalternas egen personal har. De är bundna av den i 18 § APL och i 18 kap. 6 § försäkringsbolagslagen definierade tystnadsplikten.

4

MYNDIGHETERS OCH INRÄTTNINGARS RÄTT TILL UPPGIFTER ENLIGT STADGANDEN I ANDRA LAGAR

4.1

LPA som avträdelsepensionsanstalt

24 §
AvPL Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna är skyldiga att till LPA på dess begäran avgiftsfritt ge alla de uppgifter som de innehar och som inverkar på avgörandet av ett avträdelsepensionsärende. Härom stadgas i 24 § 1 och 2 mom. AvPL.

LPA har med Pensionsskyddscentralen gjort en överenskommelse om skötseln av AvPL-datatrafiken. Denna sker på samma sätt som i LFÖPL-ärenden.

Generationsväxlingspensionen är en LFÖPL-pension. Lämnande och hemlighållande av uppgifter löses direkt i enlighet med LFÖPL och APL.

4.2

Folkpensionsanstalten och dess lokalbyråer

Om Folkpensionsanstaltens lokalbyråers rätt att såsom mottagare av pensionsansökningar få uppgifter har redogjorts i punkt 3.3.

24.3.1988

68 § SFL Pensionsanstalterna och pensionsstiftelserna är enligt 68 § sjukförsäkringslagen skyldiga att på begäran avgiftsfritt ge sjukförsäkringskommissionen, Folkpensionsanstalten, socialförsäkringsnämnden och prövningsnämnden de uppgifter som inverkar på avgörandet i ett ärende under handläggning. Dessa uppgifter behövs regelbundet för samordning av sjukdagpenningen och arbetspensionen. Om datatrafiken har särskilt avtal gjorts med Folkpensionsanstalten.

83 § FPL Enligt 83 § folkpensionslagen är pensionsanstalterna skyldiga att på begäran ge Folkpensionsanstaltens lokalbyråer samt sjukförsäkringskommissionen, prövningsnämnden och försäkringsdomstolen de uppgifter som är nödvändiga för utredandet av pensionsrätten och pensionsbeloppet.

70 § FPF Enligt 70 § folkpensionsförordningen är pensionsanstalt skyldig att årligen utan ersättning till Folkpensionsanstalten meddela om beviljad pension och dess ändrade belopp. Denna förpliktelse sköter arbetspensionssystemet så, att Pensionsskyddscentralen till Folkpensionsanstalten förmedlar pensionsfallsuppgifter om varje pensionsavgörande.

När Folkpensionsanstalten handhar sådana tjänster som avses i lagen om service och stöd på grund av handikapp har anstalten med stöd av 8 § sagda lag rätt att utfå uppgifter enligt 83 § FPL.

4.3

Arbetslöshetskassorna och de myndigheter som omhänderkar arbetslöshetskyddet

29 § Arb.-löslös.-skyddsL Enligt 29 § lagen om utkomstskydd för arbetslösa är pensionsanstalterna skyldiga att på begäran avgiftsfritt till arbetskraftsbyrå, arbetskraftskommission, socialförsäkringskommission och arbetslöshetskassa samt till arbetslöshetsnämnden och försäkringsdomstolen lämna de uppgifter som behövs för avgörande av sökandens rätt till arbetslöshetsdagpenning. Med dessa uppgifter avses uppgifter om pensionsbelopp och pensionsslag. Uppgifter om sökandens hälsotillstånd får inte ges.

24.3.1988

4.4

Olycksfallsförsäkringsanstalterna och statskontoret vid fall som avses i lagen om olycksfallsförsäkring

65 a § Enligt 65 a § olycksfallsförsäkringslagen är Pensionsskyddscentralen samt försäkrings- och pensionsanstalt som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet skyldiga att på begäran till försäkringsanstalt som avses i olycksfallsförsäkringslagen samt till besvärsinstans lämna alla de uppgifter som de har och som inverkar på avgörande av det försäkrings- eller skadeståndsärende som är under behandling. Med besvärsinstanser avses här olycksfallsnämnden, försäkringsdomstolen och högsta domstolen.

Handhavandet av de arbets- och trafikolycksfall som staten ansvarar för överfördes 28.2.1987 från olycksfallsverket till statskontoret.

Denna skyldighet att lämna uppgifter gäller även enligt 2 § lagen om yrkessjukdomar och 9 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

4.5

Socialvårdsmyndigheterna

56 § Om socialvårdsmyndigheternas rätt att få uppgifter bl.a. av pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen stadgas i 56 § socialvårdslagen, där 1 mom. lyder:

Statlig och kommunal myndighet samt annat offentlig-rättsligt samfund, folkpensionsanstalten, pensionsstiftelse och annan pensionsanstalt, försäkringsanstalt samt samfund eller institution som bedriver vårdverksamhet eller sjukvårdsverksamhet är skyldiga att på begäran avgiftsfritt lämna socialvårdsmyndigheterna för utförandet av deras uppgifter erforderliga upplysningar och utredningar.

Socialvårdsmyndigheterna har rätt att för utförande av sina åligganden få de uppgifter som behövs. Skyldigheten att lämna uppgifter har inte begränsats till inbegärda uppgifter för något visst ändamål. Uppgifterna kan socialvårdsmyndigheterna inbegära bl.a. för fastställande av avgift för anstaltsvård liksom även för bestämmande av utkomststöd eller militärunderstöd.

Vid underhandlingar mellan Pensionsskyddscentralen och socialstyrelsen har det ansetts ändamålsenligt, att socialvårdsmyndigheterna av pensionsanstalt eller Pensionsskyddscentralen ber om uppgifter endast i de

24.3.1988

fall då för myndigheten tillräckliga uppgifter inte fås av socialvårdsklienten eller hans förmyndare.

De uppgifter socialvårdsmyndigheterna behöver få av arbetspensionssystemet gäller i regel pensionerna. På förfrågningar om arbetsplats eller lön lämnas uppgifter endast om det kan konstateras, att uppgifterna inbegärs för att trygga underhåll för barn eller att socialvårdsmyndigheten inte kan få uppgifterna från andra källor. Uppgifter om en persons hälsotillstånd ges i regel inte.

Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna kan sinsemellan styra en skriftlig uppgiftsbegäran av en socialvårdsmyndighet att besvaras av den anstalt som har de erforderliga uppgifterna och som är skyldig att lämna dem.

4.6

Förmyndare och tjänsteförmyndare

En förmyndare representerar sin myndling och till förmyndaren kan ges samma uppgifter som till myndlingen själv.

En tjänsteförmyndare är en av kommunen förordnad person, som har hand om huvudsakligen medellösa omyndigas ärenden. Tjänsteförmyndaren kan ges samma uppgifter som ges till en vanlig förmyndare.

4.7

Förmyndarnämnderna

Förmyndarnämndernas uppgift är att utöva tillsynen över omyndigas egendom. Förmyndarnämnderna kan sålunda anses ha samma rättigheter att få uppgifter om pensioner som de omyndiga själva har. Däremot kan läkarintyg eller uppgifter om arbetsförhållanden och löner inte ges.

4.8

Gode män

God man är en person, som av rätten förordnats att ta hand om en persons ekonomiska eller rättsliga ärenden eller om något visst ärende för någon som själv är förhindrad att sköta ärendet. Till god man kan ges de uppgifter som behövs för skötseln av det ärende för vilket god man tillsatts.

24.3.1988

4.9

Hälsovårdsmyndigheterna

I folkhälsolagen och vissa denna lag närstående lagar har för Pensionsskyddscentralen stadgats samma skyldighet att lämna uppgifter till i lagarna nämnda instanser som till socialmyndigheterna för bestämmande av avgift för person i anstaltsvård. Sålunda är Pensionsskyddscentralen skyldig att lämna uppgifter

- på basen av 21 a § 4 mom. folkhälsolagen till kommunal hälsovårdsnämnd eller dess underlydande tjänsteinnehavare,
- på basen av 24 § 5 mom. lagen om kommunala allmänna sjukhus till kommunalförbunds förbundsstyrelse eller av denna utsedd tjänsteinnehavare,
- på basen av 33 § lagen om kommunala allmänna sjukhus i fråga om krets- eller lokalt sjukhus eller annat kommunalt sjukhus till förbundsstyrelsen, kommunstyrelsen eller av dessa utsedd tjänsteinnehavare,
- på basen av 24 § 2 mom. tuberkuloslagen och 18 § 3 mom. sinnessjuklagen till kommunala förbundsstyrelsen, kommunstyrelse eller av dessa utsedd tjänsteinnehavare.

Vid lämnande av uppgifter i dessa fall skall samma principer följas som vid lämnande av uppgifter till socialvårdsmyndigheterna.

4.10

Anordnare av skyddat arbete

Enligt 22 c § 4 mom. lagen om invalidvård är Pensionsskyddscentralen och pensionsanstalterna skyldiga att på begäran avgiftsfritt tillhandahålla anordnare av skyddat arbete uppgifter om de pensionsförmåner, som arbetstagare i skyddat arbete erhåller.

Att anordna skyddat arbete förutsätter, att socialstyrelsen ger sitt tillstånd därtill. Tillstånd kan ges åt kommun och kommunalförbund eller åt samfund eller stiftelse som kan anses lämpa sig för ändamålet. Socialstyrelsen ger upplysning om, vilka som fått tillstånd.

24.3.1988

4.11

Skattestyrelsen, länsskatteverken och omsättningsskattebyrån

47 § Be- Enligt 47 § beskattningsslagen skall envar på uppmaning
skatt- av skattestyrelsen eller länsskatteverk för beskatt-
nings- ning av eller skattegranskning hos annan person och
lagen för ändringsansökan gällande beskattning, lämna sådana
nödvändiga övriga uppgifter som framgår av de hand-
lingar han har i sin besittning eller han annars
känner till, om han inte enligt lag har rätt att vägra
vittna i ärendet. Uppgifter som inverkar på annans
beskattning och som avser denna persons ekonomiska
ställning får likväl ingen vägra att lämna.

Samma innehåll som 47 § beskattningsslagen har 40 § i
lagen angående omsättningsskatt. Enligt denna har
omsättningsskattebyrån en likadan rätt som länsskatte-
verket att utfå nödvändiga uppgifter.

De för ett beskattningsärende nödvändiga uppgifterna
framgår i första hand av skattedeklarationen och av
därtill hörande kompletterande uppgifter och utrednin-
gar. Enligt motiveringarna i regeringens förslag, som
riksdagen ytterligare betonade, skulle i 47 § beskatt-
ningsslagen avsedda uppgifter krävas endast i de fall,
då det faktiskt är nödvändigt att få dem. Uppgifterna
är nödvändiga för beskattningen först när de inte kan
fås på normalt sätt. Detta skall skattemyndigheterna
vid begäran om uppgifterna uttryckligen konstatera.

Att få uppgifter om någons hälsotillstånd har skatte-
myndigheterna inte rätt till.

Uppgifterna utlämnas endast då de inbegärs av de i
rubriken nämnda skattemyndigheterna.

4.12

Skattebyråer och skatteverk

Pensionsutbetalare är på basen av 5 § och 21 a § lagen
om förskattsuppbörd skyldig att för övervakning av
förskottsinnehållningarna lämna skatteuppbördsmyndig-
het erforderliga uppgifter. Den förskottsinnehållande
pensionsanstalten skall till skattebyrå och skatteverk
ge uppgifter om skatteinnehållningen och pensionsbe-
loppet. Pensionsskyddscentralen kan ge besked om den
pensionsbetalande anstalten. Andra uppgifter får inte
utlämnas.

24.3.1988

4.13

Avgångsbidragsfonden

Enligt 5 § 1 mom. lagen om avgångsbidrag är däri nämnd arbetsgivare, statens, kommuns eller annat offentlig-rättsligt samfunds myndighet, försäkrings- och pensionsanstalt samt arbetslöshetskassa skyldiga att till fonden på dess begäran avgiftsfritt lämna nödvändiga uppgifter för beviljande av avgångsbidrag.

4.14

Polismyndigheterna

Till polismyndigheterna kan uppgifter lämnas för utredande av brottmål. Därtill kan för utredning av fall gällande försvunnen person ges uppgift om arbetstagar-senaste arbetsplats. Om polismyndighet uppträder i utsokningsärenden efterföljs anvisningen i punkt 5.13.

Vad som här sagts om polismyndighet gäller även allmän åklagare.

5

OM LÄMNANDE AV UPPGIFTER TILL DEM SOM INTE HAR LAGFÄST RÄTT ATT FÅ UPPGIFTER

I alla nedannämnda fall kan uppgifter ges med vederbörandes samtycke. Härvid gäller för uppgiftslämnandet motsvarande begränsningar som de för vederbörandes egen begäran om uppgifter. Samtycket förutsätter, att den som ber om uppgifterna har fullmakt. I vissa fall har en sådan fullmakt givits på ansökningsblanketten, varvid samtycket inte behöver granskas särskilt. Uppgifter i ett läkarintyg kan dock inte lämnas på basen av en generell fullmakt, utan för detta krävs en individualiserad fullmakt.

5.1

Advokater

Advokat har samma rätt att erhålla uppgifter som sin huvudman.

5.2

Makar och andra nära anhöriga

Make och annan nära anhörig har rätt att få uppgifter, om denne uppträder som förmånsbevakare som pensionsanstalten godkänt. I annat fall kan uppgifter inte ges, till exempel inte när make uppträder i eget underhållsärende.

24.3.1988

5.3

Livförsäkringsbolagen

Till livförsäkringsbolag får uppgifter ges, när bolaget har fått fullmakt för begäran om uppgifter. Fullmakten ges i allmänhet på försäkrings- eller ersättningsansökningsblanketten.

5.4

Kommunala rättshjälpsbyråer och rättsbiträden

Befullmäktigat rättsbiträde har samma rätt att erhålla uppgifter som sin huvudman.

5.5

Pressen och övriga massmedier

Till pressen och övriga massmedier kan uppgifter inte ges om enskild försäkrad, enskild pensionstagare eller arbetsgivare.

5.6

Trafikförsäkringsanstalterna och statskontoret i trafikförsäkringsärenden samt olycksfallsverket vid ärenden gällande lagen om skada ådragen i militärtjänst

Till trafikförsäkringsanstalterna och statskontoret kan ges uppgifter som inverkar på lagfäst trafikförsäkringsersättning samt till olycksfallsverket uppgifter som inverkar på ersättning enligt lagen om skada ådragen i militärtjänst. (Se punkt 4.4 om överföring av uppgifter från olycksfallsverket till statskontoret.) Detta motiveras av, att samordningen mellan dessa lagar och arbetspensionslagarna förutsätter samarbete.

5.7

Semesternämnderna

Om årssemester för lantbruksföretagare och andra företagare har stadgats i lag. För lagarnas tillämpande svarar semesternämnderna, till vilka företagarna själva skall lämna in utredning bl.a. om sin arbetsinkomst. Till semesternämnderna kan uppgifter inte ges.

5.8

Bankerna

Beträffande bankernas rätt att som mottagare av arbetspensionsansökningar erhålla uppgifter har redogjorts i punkt 3.3. Till bank kan även ges uppgifter som ansluter sig till pensionsbetalningen, när banken fungerar som betalningsställe för pensionen. Andra uppgifter kan inte ges till bankerna.

24.3.1988

5.9
Socialvårdare på sjukhus

Sjukhusens socialvårdare fungerar ofta som förmånsbevakare och har då i punkt 3.2.4. avsedd rätt att erhålla uppgifter.

5.10
Socialstyrelsen

Socialstyrelsen ber i allmänhet om uppgifter för samordnande av invalidpeng. Uppgifter kan ges, om vederbörande i sin invalidpenningsansökan givit tillstånd till att uppgifter inbegärs från pensionsanstalterna och Pensionsskyddscentralen.

5.11
Forskare

Lämnande av uppgifter till forskare skall avvägas särskilt i ettvart fall. Det skall beaktas, att sekretessplikten har instiftats för att skydda den pensionsförsäkrade. Då forskningen i allmänhet inte tjänar den pensionsförsäkrades individuella intresse, bör försiktighet iaktas vid uppgiftslämnandet. I ettvart fall skall av forskaren eller den anstalt, vid vilken forskaren arbetar, krävas tystnadsförbindelse.

5.12
Arbetsgivarna Se punkt 3.2.5.

5.13
Utsökningsmyndigheterna

Arbetsförhållande, och löneuppgifter kan inte ges till utsökningsmyndigheterna. Ifall det fråga är om utmätning av underhåll till make och barn, kan pensionsanstalt ge utsökningsmyndighet uppgifter om pension.

Om utmätning av pension har noggrannare anvisningarna utfärdats i cirkulär 7/76, vilket som bäst omarbetas. Regeringens proposition till riksdagen med förslag om ändring av lagstiftningen om utmätning av pensioner och vissa andra förmåner ingår i cirkulär 6/88.

5.14
Försäkringsbranschens rehabiliteringscentral

Försäkringsbranschens rehabiliteringscentral får i allmänhet de behövliga uppgifterna från den pensionsanstalt som betalar pensionen då ett rehabiliteringsärende anhängiggörs. Uppgifter kan ges även för att klarhet om pensionsanstalt skall nås och för eftergranskning av rehabiliterad person. I fråga om rehabilitering av person, som får ersättning enbart enligt olycksfalls- eller trafikförsäkringslagen, kan uppgifter ges endast om rehabiliteringscentralen av vederbörande fått tillstånd att inbegära uppgifter från pensionsanstalterna.